AREVELK
Siyasî, iktisadî ve edebî yevmî gazete
Galata, Tünel itisalinde, Billur sokak No. 10

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՏԱՐԵԿԱՆ
Թուրքիա	700 ղր.	1400 ղր.
Արտասահման	110 Ֆր.	200 Ֆր.
Ամերիկա	9 տոլար	15 տլր.

Հեռաձայն 40852

AREVELK
ԱՐԵՒԵԼՔ

ԱՆԿԱԽ ՕՐԱԹԵՐԹ

Telefon 40852

ՀԱՍՑԷ.— Ղալաթիա, Թիւնէլի բով Պիլլուր փողոց, թիւ 10

AREVELK
Quotidien Armenien Politique Economique Litéraire
Galata B. P. 1203

ԽՄԲԱԳԻՐ ՔԵՍ
ԽՈՐԷՆ ՃԱՄՃԵԱՆ

ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ ԱՀԵՂ ՍՊԱՆԴԸ

…ԷՆ ՍԵՊԱՍԹԻԷՆ ԿԸ ՅԱՆՁՆՈՒԻ՞ ԸՄԲՈՍՏՆԵՐՈՒՆ

Կառավարական ուժերը պաշարեցին ՀԻՒԷՍՔԱՆ

Չէզոքութեան խնդիրը կը վտանգուի՞

ՀԷՆՏԷՅ, 8. — Սպանիոյ մէջ հանդարտութիւն կը տիրէ բոլոր սահմանագլուխներուն վրայ։ Ըէնթարիոյ և Փասաժէսի պաշարումը կը շարունակէ։

Սէն Սէպասթիէնի և Պիլպաօի միջեւ գտնուող երկաթուղին գրաւուած է ազգայնականներու կողմէ։

Հարաւակողմը Կըընատի և Գօրտուի մօտ կառավարականները յաղթականօրէն կը դիմադրեն ըմբոստներու առաջխաղացման։

…ԱՏՐԻՏԻ ՋԵԿՈՅՑԸ

ՄԱՏՐԻՏ, 8.— Պատերազմ. նախարարը կը ծանուցանէ որ, կառավարական ուժերը կը շարունակեն իրենց առաջխաղացումը Աստուրեաններու մէջ, Լէօնի նահանգին մէջ պարտութեան մատնած են ըմբոստ զօրամասեր ու մը և գրաւած են Լէօնէ 26 քիլոմէթր հեռու գտնուող Կորտիլը։

Հարաւակողմը, կառավարականները ամրացուցին իրենց դիրքերը։ Պրիկէնի ճակտին վրայ, կառավարական ուժերը գրաւեցին Հիւէսքայի … մասը մինչ ըմբոստները քաշուեցան քաղաքին կեդրոնը, ուր կը կազմակերպեն դիմադրութիւնը։ Թօլէտի մէջ հրետանին կը շարունակէ … Ալքազարը.

…ՆՉ Կ'ԸՍԵՆ ԸՄԲՈՍՏՆԵՐԸ

ՍԷՎԻԼ, 8.— Զօր. Լանօ անթելով կը ծանուցանէ որ, Սէն Սէպասթիէն պիտի գրաւուի քանի մը օրէն։ Կ'աւելցնէ որ Զօր. Մօլայի ուժերը կը յառաջանան դանդաղօրէն բայց ապահով կերպով Մատրիտի վրայ։ … կ'աւելցնէ որ Անտալուզիա իրականին մէջ ամբողջովին ըմբոստներու ձեռք կը գտնուի և կը ծանուցանէ Փուէրթա Փալմէրա և Վիլլա… վայրերուն գրաւումը։

ՐԻՕ ՏԸ ԺԱՆԷՅՐՕ, 8.— Սպանիոյ դեսպանը հրաժարեցաւ։

…ՔԱԶԱՐ ՄԻՇՏ ԿԸ ԴԻՄԱԴՐԷ

ԹՈՐՕՆԹՕ, 8.— Ալքազարի մէջ ապաստանած ըմբոստները կը շարունակեն դիմադրել ամէն վայրկեան յուսալով թէ պիտի կրնան ազատուիլ ազգայնական ուժերու կողմէ։

…ԻՒԷՍՔԱ ՊԱՇԱՐՈՒԱԾ

ՄԱՏՐԻՏ, 8.— Կառավարական ուժերը գրաւելէ յետոյ ըմբոստներու …ութեան կեդրոն գերեզմանատունը պաշարած են Հիւէսքան։

ՍԷՎԻԼ, 8.— Անթէլը կը ծանուցանէ.— Հակառակ Մատրիտի մա… ցորքներուն, չենք դադրիր առաջանալէ։

Սէն Սէպասթիէնի անկումը չպիտի ուշանայ։ Ամբողջ Անտալուզիա … ձեռք կը գտնուի։

Ըէնթէրիա գրաւուած է։ Փասաժէս ցեռ կը դիմադրէ։ Կառավարականները կը ջանան հող չահիլ Հիւէսքայի շրջանին մէջ։ Անոնց բոլոր …ները հոն մղուած են։

Ըմբոստները Իրունի 18000 բնակիչներէն 200ը միայն գտած են քաղաքը գրաւած են։

…ԷՆ ՍԷՊԱՍԹԻԷՆ ԱՆՁՆԱՏՈՒԻՐ Կ'ԸԼԼԱՅ

ՓԱՐԻԶ, 8.— Սէն Սէպասթիէնի բնակիչները ուզած են անձնատուր ըմբոստներուն քաղաքը աւերակ դառնալէ փրկելու համար և այս … երէկ արիւնալի ընդհարումներ տեղի ունեցած են։ Բազմաթիւ … անիշխանականներ և բնակիչներ մեռած են։

Առայժմ ընդհարումը կասած և համաձայնութիւն մը կատարուած է։ … ըմբոստները ամբակոծումը կը շարունակեն։

…ՉԷԶՈՔՈՒԹԻՒՆԸ ՋՈՒ՞ՐԸ Կ'ԻՅՆԱՅ

ԼՈՆՏՈՆ, 8.— Չէզոքութեան յանձնախումբը վաղը կէսօրին պիտի … արտաքին նախարարութեան պաշտօնատան մէջ։

… գոնփակ պիտի ըլլայ բաց խօսակցութեանց նիւթը պիտի … Դեռ ոչ մէկ վերջնական պատասխան տրուած է Փորթուկալէ։ Արտաքին նախարարութիւնը կը շարունակէ իր ջանքերը, … որ Փորթուկալ հրաժարի իր վերապահումէն և ներկայ գտնուի …

Լոնտոնի մէջ այն համոզումը կը տիրէ որ, եթէ կողմերէն մին թու… կ'ուզէր գործել, ձախողման պիտի մատնուի չէզոքութեան փորձը … հաւանաբար այս պարագային անգլ. կառավարութիւնը պիտի … իր չէզոքութեան քաղաքականութիւնը։

…ՐԹՈՒԿԱԼԻ ՄԷՋ ԱԼ ԽԼՐՏՈՒՄ

ԼԻԶՊՈՆ, 8.— Փորթուկալ երկու մարտանաւերու նաւազներէն մէկ … այս առաւօտ ըմբոստացաւ։

ՖՐԱՆՍԱ

14 ՄԻԼԻԱՌ ԿԸ ՅԱՏԿԱՑՆԷ

բանակին զօրացման համար

Դալատիէի կարեւոր ճառը

ՓԱՐԻԶ, 8.— Նախարարաց Խորհուրդը գումարուեցաւ այս առաւօտ հանրապետութեան նախագահ Լըպրէնի նախագահութեամբ։ Վարչապետ Պլում նախապէս հանր. նախագահին վաւերացման ներկայեց կարգ մը հրամանագրեր, որ նպատակ ունին պայքարիլ անգործութեան դէմ։

Արտաքին նախարար Տէլպօս, յետոյ պարզեց արտաքին կացութիւնը։ Պատերազմ. նախարար Տալատիէ իր կարգին խօսք առնելով պարզեց այն միջոցները, որ ձեռք առնուած են ազգ. պաշտպանութեան զօրացման համար։

Տալատիէի կողմէ ներկայացուած նախագիծը, որ ընդունուած է դահլիճին կողմէ, կը նախատեսէ ազգային պաշտպանութեան զօրացումը բանակին ռազմանիւթի քանակին, ինչպէս նաեւ օդանաւորդութեան և նաւատորմին յաւելումը, մասնագէտներու զօրաբաժին մը առաջ բերել, արհեստաւոր զին. ուժերուն յաւելումը, պաշտպանողական միջոցներու զօրացումը մասնաւորաբար թանքերու և գրահապատ ինքնաշարժերու դէմ։

Այս ծրագրին առաջին բաժնին իրագործման համար 1937ին պիտի յատկացուի 4 միլիառ 200 միլիոն ֆրանք։ Ծրագրին հաւաքական գործադրութիւնը պիտի արժէ 14 միլիառ ֆրանք եւ չորս տարի պիտի տեւէ։

Մ. ԱՎԸՆՕԼ ՊԻՏԻ ԿՐՆԱ՞Յ ԻՏԱԼԻԱՆ ԺԸՆԵՒ ԴԱՐՁՆԵԼ

Մուսոլինի թաղել կ'ուզէ Հապէշիստանի հարցը

ՀՌՈՄ, 7.— Ազգաժողովի ընդհ. քարտուղար Մ. Ավընօլ այս առաւօտ հոս հասաւ հասկնալու համար այն պայմանները, որոնց ներքեւ Իտալիա գործօն մասնակցութիւն պիտի բերէ Ազգաժողովին։

ՀՌՈՄ, 8.— Հավաս.— Արտ. նախարար Մ. Ճիանօ երէկ գիշեր ընդունեց Ազգաժողովի ընդհ. քարտուղար Ավընօլը։

ԻՏԱԼԻՈՅ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

ՓԱՐԻԶ, 8.— «Էօվր» կը գրէ.— Ավընօլի Հռոմի տեսակցութիւնները նպատակ ունին ապահովել Իտալիոյ մասնակցութիւնը Ժընեւի առաջիկայ Ազգաժողովի նիստին։ Ասոր համար Կոմս Ճիանօ երկու պայմաններ առաջարկած է Ավընոլի.

Առաջին՝ Հապէշ պատուիրակութիւնը չպիտի ընդունուի Ժընեւ, ինչպէս նաեւ Եթովպիոյ վերաբերեալ ոչ մէկ խնդիր պիտի յարուցուի։ Պէտք է ուրեմն որ մեծ պետութիւնները համաձայնին իրենց միջեւ, եթէ կ'ուզեն վայելել Իտալիոյ ներկայութիւնը։ Արդարեւ Տուչէի տրուած հաւաստիքին համաձայն, Ազգաժողովի իրաւասութիւնները ճշդող յանձնախումբը ի մօտոյ պիտի յայտարարէ թէ՝ ներկայիս չատ տկար է Հապէշիստանի հեղինակութիւնը, որպէս զի Նէկիւս իրաւունք ունենայ պատուիրակութիւններ ղրկելու:

Երկրորդ՝ Իտալիա կը պահանջէ որ Ազգաժողովի բարեկարգման հարցը չի յարուցուի առաջիկայ նստաշրջանին։ Մուսոլինի կը պահանջէ որ այս խնդիրը չի ծեծուի Հինգերու Խորհրդաժողովէն առաջ, քանի որ կը յուսացուի թէ՝ Գերմանիա Ժընեւ պիտի դառնայ։ Այս պայմաններու ներքեւ, ոչինչ պէտք է ընել Գերմանիոյ Ժընեւ ներկայութենէն առաջ։ Վերջապէս Իտալիա պիտի պահանջէ որ վերցուի իտալացի լրագրողներուն Ժընեւ բնակութեան դէմ տրուած արգելքը

ԱՆԳԼԻԱ ՆՈՐ ԶՕՐԱԲԱԺԻՆ ՄԸ ԿԸ ՂՐԿԷ ՊԱՂԵՍՏԻՆ

Զօրավար մը վերին հրամանատար նշանակուած

ԼՈՆՏՈՆ, 8.— Հրատարակուած է երկար հաղորդագրութիւն մը, որ կը պարզէ Պաղեստինի անգլ. քաղաքականութիւնը միանգամայն հաղորդելով Զօր. Տիլի Պաղեստինի անգլ. գունդերու գերագոյն հրամատար անուանումը։

Նմանապէս կը հաղորդէ որ, զօրաբաժին մը պիտի ղրկուի Պաղեստին և յոյս կը յայտնէ որ կարեւոր ուժերու առաքումը վերջ պիտի դնէ անկարգութեան և թոյլ պիտի տայ առաքումը քննիչ յանձնաժողովին, որ պիտի անուանուի յետագային բաղձացուած կարգադրութիւնը ձեռք բերելու համար։

Քննիչ յանձնաժողովը պիտի քննէ Հրեաներու տարրկութիւնները և տնօրինումներ պիտի կատարէ գանոնք գոհացնելու և բոլոր չահագրգռուողներու միջեւ աւելի մտերմիկ ու խաղաղ յարաբերութիւններ հաստատելու համար։

Կառավարութիւնը համոզուած է որ «այս նպատակներուն կարելի է յանգիլ հոգատարութեան սահմանին մէջ, զոր մտադիր չէ թողլու։»

Առաջին զօրաբաժնի գունդերը, որ պիտի ղրկուին Պաղեստին, կը բաղկանան հրետանիի երեք վաշտերէ և Թնդանօթաձիգ առողջապահական ուժերէ։

Այս զօրաբաժնին առաքումը պիտի կրկնապատկէ Պաղեստինի այժմու անգլ. ուժերը։ Առաջին ուժերը պիտի մեկնին Ուրբաթ օր։

ՆՈՐ ՀՐԱՄԱՏԱՐԸ ՄԵԿՆԵՑԱՒ

ԼՈՆՏՈՆ, 8.— Զօր. Տիլ այս առաւօտ իր սպայակոյտին հետ մեկնեցաւ Պաղեստին, ուր իր հրամատարութեան ներքեւ պիտի ունենայ ուժեր, որոնք ներկայիս երկու զօրաբաժնի հասած են։

ԷՏՈՒԸՐՏ Ը. ԵՐԷԿ ՎԻԵՆՆԱ ՀԱՍԱՒ

Պուլկարիոյ եւ Եուկօսլաւիոյ մէջ ջերմ ցոյցեր կատարուեցան

ՍՕՖԻԱ, 7.— Այս առաւօտ, ժամը 2,30ին, Ն. Վեհ. Էտուըրտ Թագաւորին մասնաւոր կառախումբը հասաւ սահմանագլխի Սվիլէնկրատ կայարանը, ուր յանուն պուլկար կառավարութեան վեհապետը ողջունեցին արտաքին նախարարութեան «Փրօթօքօլ»ի պետ Մ. Փէթրով Չօմաքով, ոստիկ. տնօրէն Մ. Սօյիուպով և քաղ. ու զին. իշխանութեանց միւս ներկայացուցիչները։

Մերձակայ վայրերու հազարաւոր անձեր կը սպասէին կայարանին երկայնքին՝ վեհապետին ժամանումին։

Կառախումբը կարճ դադար մը յետոյ Սօֆիա մեկնեցաւ։ Նովօսէթցիի կայարանը Էտուըրտ Ը. ողջունուեցաւ Պորիս Թագաւորին կողմէ։ Ժամը 11,15ին, Ն. Վ. Էտուըրտ Ը.ի մասնաւոր կառախումբը հասաւ Փլովտիվի կայարանը, որ չքեղօրէն զարդարուած էր անգլ. և պուլկար գոյնզգոյն ծաղիկներով։

Հոկայական ամբոխ մը, որ խռնուած էր կայարանին շրջակայքը, ողջունեց Թագաւորը խելայեղ ծափահարութիւններով։ Թագաւորը շնորհակալութիւն յայտնեց իր անձին վերապահուած ջերմ ընդունելութեան համար։

Սվիլէնկրատէ, Փլովտիվ ճամբուն վրայ, շրջակայքի բնակիչները արքայական կառախումբին անցքը կ'ողջունէին խանդավառ «հուրրա»ներով։

Ժամը 11,27ին, կառախումբը մեկնեցաւ Փլովտիվէն ամբոխին կեցցէներուն մէջ։

Պորիս Թագաւոր, իշխան Կիրիլ և արտաքին նախարարը ընկերացան Էտուըրտ Ը.ի մինչեւ սահմանագլուխ։

ՊԵԼԿՐԱՏԻ ՄԷՋ

ՊԵԼԿՐԱՏ, 8.— Էտուըրտ Թագաւոր հոս հասաւ երէկ ժամը 22ին։ Լափօվօյէ ի վեր անոր կ'ընկերանար խնամակալ Փօլ։ Վարչապետ Ստօյատինովիչ ողջունեց Թագաւորը և խնամակալը կայարանին մէջ։ Էտուըրտ Ը. գնաց խնամակալին դղեակը, յետոյ մեկնեցաւ ժամը 23,45ին։

ՊՈՒՏԱՓԷՇԹԻ ԱՆՑՔԸ

ՊՈՒՏԱՓԷՇԹ, 8.— Էտուըրտ Ը. այս առաւօտ հասաւ և ժամ մը յետոյ մեկնեցաւ Վիեննա։

ՎԻԵՆՆԱ, 8.— Էտուըրտ Ը. Թագաւորը ժամը 13ին հոս հասաւ։

Նիւրէնպէրկի Նացի համաժողովը ԱՅՍՕՐ ԿԸ ԲԱՑՈՒԻ

ՊԵՐԼԻՆ, 8.— Ազգ. Ընկերվարական ութերորդ Համաժողովը պիտի բացուի վաղը (այսօր) ժամը 11ին Նիւրէնպէրկի մէջ։ Այս գիշեր բոլոր զանգակները պիտի ղօղանջեն Հիթլէրի ժամանումին առթիւ։ Քաղաքը պիտի զրօշազարդուի։

Հոլանտայի գահաժառանգ իշխանուհին նշանուած

ԼԱՀԱՅ, 8.— Պաշտօնապէս կը ծանուցուի որ իշխանուհի Ճիւլիանա նշանուած է իշխան Պէրնար Լիփ Պիէսթէրֆէլտի հետ։

Ֆինլանտիոյ սպարապետը Լոնտոն կ'այցելէ

ԼՈՆՏՈՆ, 8.— Ֆինլանտեան ուժերու սպարապետ մարաջախտ Մանըրհէյմ մօտերս Լոնտոն կը սպասուի։

Ան հիւրը պիտի ըլլայ անգլ. կառավարութեան։ Ֆինլանտ զէնքի կարեւոր ապսպրանքներ պիտի կատարէ Անգլիոյ մէջ ինչ որ կը բացատրէ մարաջախտին այցելութեան չարժառիթը։

Թիթուլէսքօ դէպի Ժընեւ

ՄՕՆԹԷ-ԳԱՐԼՕ, 8.— Տ. Թիթուլէսքօ մեկնեցաւ Մանթօնէն, դէպի Ժընեւ յետոյ Սէն-Մորից երթալու համար։

Սըր Սամուէլ Հօր Կիպրոսի մէջ

ԼՈՆՏՈՆ, 7.— Ծովային Նախարար Սըր Սամուէլ Հօր երէկ Կիպրոս ժամանեց։

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱԲԷԼԵԱՆԸ ՊՈԼՍՈՒՄ

(ՅՈՒՇԵՐ)

Ներգաղթի կարաւանով վերջերս Հայաստան գացած ծանօթ երգիծագիր Պ. Երուանդ Թօլայեան, իբր մօտէն ծանօթը Յովհաննէս Աբէլեանի, հետեւեալ տողերը գրի առած է Երեւանի «Խ. Արուեստ» պարբերաթերթին մէջ, որ իր վերջին թիւը նուիրած է անհետացող մեծանուն դերասանապետին կեանքին և բեմական գործունէութեան.—

«Սովորական մէկը չէր նա: Այն մարդկանցից էր, որոնց կարելի է հաւատալ, վստահիլ և որոնցմէ կարելի է բան մը սորվիլ, օգտուիլ»:

Իր մօտիկ ծանօթներէն մէկի այս գնահատականը բաւական պերճախօս դամբանական մըն է:

* * *

27 տարի առաջ ճանչցայ զինքը Պոլսում:

Քառասունըչորս տարեկան էր:

Երեւակայեցէք Աբէլեանը 44 տարեկան, երիտասարդ՝ առիւծի գլխով. պոռթկացող կենսունակութեամբ:

Իր յայտարարութեանց վրայ խոշոր տառերով գրուած էր.

«Ոչ ոքի տոմսակ չուղարկուիր»:

Մինչեւ այդ՝ Պոլիս այդ տեսակ բան չէր տեսեր:

Պոլսի դերասանները կանխաւ տոմսակ ղրկելու սովորութիւն ունէին, Պարոնեանէն շատ աւելի հին էր այս և Աբիսողոմ աղան «Մեծապատիւ Մուրացկաններու»ն մէջ հայ դերասանին տոմսակն ընդունելով արդէն սովորութիւն դարձած հին ունակութիւնը կը հաստատէր:

Սառա Պէռնարներու, Մունէ-Սիւլլիներու, Գօգլէններու, Ռէժաններու ցատրօլներն էին միայն որ չէին գիջաներ կանխաւ տոմսեր ղրկել «մեծամեծներուն»: Բայց հայ դերասան մը փորձէր Պոլսոյ մէջ ներկայացում տալ և ոչ ոքի տոմսակ չղրկէր, սա արդէն տեսնուած բան չէ..:

Աբէլեանը եղաւ, որ առաջին անգամ ցոյց տուաւ թէ հայ դերասանը ոչնչով պակաս չէ Սառա Պէռնարէն կամ Ռէժանէն:

* * *

Առաջին ներկայացումը պէտք է տար Բերա, Վարիէթէի թատրոնում. «Պատուի համար» բէչն էր:

Նոյն իրիկունը Պոլսոյ կոչնի էր, Մնակեանի հետ կը խաղայի և կ'աճապարէի գործս վերջացնել ժամ առաջ:

Մինչեւ այդ՝ Պոլսոյ մէջ Կովկասեան կանոնաւոր հայկական թատերախումբ չէինք տեսեր: Յաճախ Մնակեանի բերնէն լսեր էի իր յիշատակները Թիֆլիզի հայկական թատրոնէն, ուր հրաւիրուած էր Ադամեանի և Սիրանուշի հետ, բայց ինքը վերադարձած էր Պոլիս Ադամեանի քով երկրորդական դերասան չմնալու համար ըստ իս:

Կը յիշէր Աբէլեանը, զոր ճանչցած էր Թիֆլիզ, երբ նա դեռ շատ պատանի էր: Աբէլեան բնականաբար աւելի շատ պիտի վերյիշէր Մնակեանը՝ իբր Պոլսէն Ադամեանի և Սիրանուշի հետ Թիֆլիզ հրաւիրուած մի յայտնի դերասան: Ի յիշատակ այդ օրերուն, քանի մը օր ետք, Աբէլեան և Մնակեան գացին իրենց լուսանկարը քաշել տալու՝ դասական ձեւով ողջագուրուած: Մնակեանը Պոլսում Աբէլեանի փառքը տեսնելով, կուլար ուրախութենէն և իր ալ հին փառքի օրերը կը վերյիշէր, երբ սիլինտր գլխարկը գլուխը՝ Ադամեանի հետ կ'անցնի եղեր Թիֆլիսի փողոցներէն:

* * *

Կէս գիշերը կէս ժամ անց՝ հասայ Բերա: Վարիէթէ թատրոնի մօտ, Թօգաթլեանի մեծ հիւրանոցի դրան առջեւ, զիս դիմաւորեց Վարիէթէ թատրոնի յոյն տնօրէն Ժան Թ.մպուրէտիսը, որ տարիներէ ի վեր Սառա Պէռնարի և ուրիշ մեծ արթիսթներու ցատրօլները կը բերէր Պոլիս և ծանօթ էր իբր մէկը որ թատրոնէ լաւ կը հասկնայ:

Թամպուրէտիսը Սառա Պէռնարներու և Նովէլլիներու արուեստագէտ իմպրէսարիօն. թէեւ քանից և բաւ այնպիսի հրացմունքով, որ զիս զարմացուց.

— Գնա՛ տես, ի՛նչ դերասաններ են...

Դահլիճում նստած էին Աբէլեանը, ալպաքօս և գաւաթ ճէյն մազերով, լայն ճակատով Դուրեան-Արմէնեանը, գրաւիչ դերասանուհի, Արմէնեանը ֆրանսիական դերասանի չարժումներով:

Հայ թատրոնի կենաց կը խըմէին՝ չըջապատուած պոլսական ծանօթ «երեւելիներէ» — Գրիգոր Զօհրապ, յայտնի փաստաբան և նորավիպագիր, մեր Տօփաանը, Մարթէն Ցակոբեան եւայլն:

Ներկայացումէն ետք, հայ «երեւելիները» ուզած էին պատուասիրել Աբէլեանը և Դուրեան Արմէնեանը, բայց Աբէլեանն էր, որ կը պատուասիրէր ամէնքը «շամպանեա»ով:

Աբէլեանի մեծագոյն քէֆն էր ինքը վճարել: Կը սիրէր այդ բանը:

Նոյն գիշերը «Պատուի համար»ը խաղացեր էին: Սրտովը կիսով չափ լիքն էր եղեր:

«Ոչ ոքի տոմսակ չի ղրկուեր», հէ՞, Հրամեցէ՛ք:

Բայց ներկայացումը անցեր էր այնչա՜փ հոյակապ, Աբէլեանն այնպէս գերազանցեր էր ինքզինքը, որ երկրորդ արարի միջարարին Գրիգոր Զօհրապն օթեակէն բեմ ցատկելով՝ ճառ մը ըսեր էր, պախարակելով պոլսահայ առաջնակարգ հասարակութիւնը, որ չէր եկած տեսնելու այս առաջնակարգ խումբը, որ կը մրցէր Փարիզեան ամէնէն նշանաւոր խումբերուն հետ:

— Առաջին ներկայացմանս գիշերը Պոլսում, — պիտի խոստովանէր ինձ յետագային Աբէլեանը, — յուսահատութիւնս այնքան խոր էր, որ ըսի ես ինձ. «ա՛յ մարդ, ի՛նչ գործ ունէիր մի այնպիսի քաղաք, ուր քեզնից առաջ Ամերիկեանը եկեր և փախեր է:»

Աբէլեանի այս առաջին վախը ի դերեւ ելաւ բարեբաղդաբար:

* * *

Հետեւեալ օրը «Ժամանակ» օրաթերթին առաջին էջին վեց երկար սիւնակները ամբողջովին նըւիրուած էին Աբէլեանի առաջին ներկայացումին: Գրողն էր նոյն ինքը Գր. Զօհրապը: Կեանքում առաջին անգամ էր, որ Զօհրապն այդպէս բան կ'ընէր.— Թերթի ամբողջ մի էջ՝ նուիրուած թատերական ներկայացումի մը, Գր. Զօհրապի ստորագրութեամբ: Կ'երեւակայէ՞ք թէ որքան ոգեւորուած էր: (Ցետոյ, Գր. Զօհրապը ուղղակի սիրահարուած էր Աբէլեանի կոյտաս ու զուարթ բնութեան):

Երկրորդ ներկայացմէն սկսած, Աբէլեանը որքան ատեն որ Ստամպուլ մնաց, ներկայացումները լիքն էին միշտ: Ասեղ ձգելու տեղ չկար, ըլլայ Բերա, թէ արուարձանները՝ Գատըգիւղ, Սկիւտար, Սամաթիա: Պոլիսը սիրահարուած էր այդ սրտաբաց հսկայ արտիստի վրայ, — հայը, թուրք, եւն.: Կանայք կը մարմըրէին իրենց այս գեղեցիկ տղամարդուն, որ առյուծի նման էր և այնքան աղուոր կը խօսէր: Պոլսահայուհիներն իրենց երազում կը տեսնէին Գիժ Դանիէլը, «Բաբկէն»ը, Էլիզբարովը և Նախանձոտ, որբահար Օթելլօ-Աբէլեանը:

Աբէլեանն ալ սիրեց Պոլիսը, գեղածիծաղ Վոսփորը, ժպտաշաւիղ Մարմարան, հմայիչ Ոսկեղջիւրը, հարսանեկան կղզիները Իշխանաց...

Մեկնեցաւ, վերադարձաւ, նորից եկաւ, միշտ սիրուած, ծափահարուած, փայփայուած:

* * *

Տարինե՛ր, տարինե՛ր վերջ, երբ Երեւան, Աբովեանի վրայ, Ինտուրիստի ճաշարանում հանդիպեցի իրեն, — մօտ 72 տարեկան էր հիմայ, — փոքրը կուրծքին, միշտ կենսուրախ, առուծադէմ:

Մնացած էր հին առուծը, բայց սիրտը 25 տարեկան էր միշտ:

Հարիւր տարի եւս պիտի ապրէր կարծէք, այնպիսի ծրագիրներ կը յղանար:

Երեւանի թատրական սէզոնը պիտի բանար «Պատուի համար»ով: Մայիսին Պետական Կարմրադրօշ 1ին թատրոնին հետ պիտի երթար Մոսկուա թատրական ոլիմպիադին և «Պատուի համար» պիտի խաղար:

Ա՛: ինչպէ՞ս պիտի խաղար. յետոյ եկող տարի... երկու տարի ետքը...

Հինգ տարի յետոյ...

Անմահ կը համարէր ինքզինքը:

Կարծէք պայմանագիր մը կնքած ըլլար մահուան հետ, որ երբեք չի պիտի մօտենար իրեն:

Ինչպէ՜ս սրտանց կը խնդար այն բժշկին վրայ, որ տասը տարի առաջ, օր մը: զինքը քննելով, իր մօտալուտ մահը ծանուցած էր, եթէ չշարունակէր այդպէս ապրիլ, բայց ինքը այդ վայրերան բժշկին յուղարկաւորութեան ներկայ էր գըտնուած տարի մը ետք: Նա մեռած էր, բայց դեռ ինքը կ'ապրէր:

— Տախտակ բանէ՛, Աբէլեան, մի մեծ խօսիր: Դուն քու վրադ աչք կը բերես:

Ինչպէ՜ս կը խնդար այս նախապաշարուած վախկոտներու յիմար երկիւղին վրայ:

Բանըչորս ժամուան մէջ, սակայն, փլաւ այդ վիթխարի կաղնին:

Մեռաւ այնպէս, ինչպէս որ ապրած էր ամբողջ կեանքում, հըպարտ, առոյգ, երջանիկ, առանց ոչ ոքի որ և է տաղտուկ պատճառելու, ոչ մէկի ձանձրացնելու, խելքը գլուխին, ժպիտը՝ շրթունքին, վարդը՝ կուրծքին:

Տիտան մըն էր, որ անյայտացաւ, վերջին ներկայացուցիչը անհետացած սերունդի մը:

* * *

Վերջին զրուագ մը:

Ժողովուրդի զաւակ էր նա, ժողովրդական դերասան, ժողովուրդին երկրպագու:

Անգամ մը, Գահիրէ, հացկերոյթի մը պահուն, իր եգիպտահայ բարեկամ Տիգրան Հաճընեանը բաժակ կ'առաջարկէր ծխախոտի եգիպտահայ «Թագաւոր», աշխարհահռչակ միլիոնատէր Ցովհ. Մաթէոսեանի կենացը:

Աբէլեանը զարկաւ Հաճընեանի թեւին, առաւ բաժակը ձեռքէն և այսպէս խօսեցաւ՝ իր գոռ ու տիրական ձայնով.

— «Մաթոսեան պէյ, ես կենաց չեմ խմում, այլ խմում եմ կենացը քո տասը հազար հայ և արաբ բանուորների:

Այս դէպքը տեղի կ'ունենար 20 տարի առաջ, Եգիպտոսի մէջ, փոքրաւորների հայրենիքում:

Սովորական մարդ մը չէր դերասան Աբէլեանը:

Ե. ԹՕԼԱՅԵԱՆ

ՄԱՐԶԱՇԽԱՐՀ

«ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ ՇՐՋԱՆ» Ը ՀԵԾԱՆԻՒԻ ՄՐՑՈՒՄԸ

Պուքրէշի «Արագ»ը կը գրէ.—

Շաբաթ օր, 29 Օգոստ. սկսաւ «Ռումանիոյ Շրջանը Հեծանիւով» մեծ մրցումը, որուն կը մասնակցէին 80ի չափ մարզիկներ 7 պետութիւններէ (Ռումանիա, Ֆրանսա, Գերմանիա, Եուկօսլաւիա, Լեհաստան, Սպանիա և Թուրքիա):

Մեկնումի ազդանշանը տուաւ Զօր. Փրեսան՝ վաղեմի մարզիկ մը, իսկ ճամբայ հանեց իշխան Նիքօլա:

Նոյն օրը տեղի ունեցաւ Ա. հանգրուանը, Պուքրէշ-Ֆօքշան (202 քիլոմէթր) շրջանը, զոր լրացուցին 64 մարզիկներ: Տասը մարզիկներ միեւնոյն ատեն հասան, բոլորն ալ 7 ժամ 34 վայրկեանէն կտրելով 202 քիլոմէթր:

Ասոնցմէ 4ը ռումէն են, 2ը գերման, 2ը լեհ, 1ը ֆրանսացի, 1ը Եուկօսլաւ:

Հետզհետէ հասնողներէն՝

38րդ Երուանդ Նորհատեան (Պուքրէշ) 8 ժամ 6 վայրկեան:

49րդ Գրիգոր Միքայէլեան (Թուրքիա)՝ 8 ժամ 29 վայրկեան:

Մրցումէն դուրս հռչակուեցան՝

Գէորգ Սագըզլեան (Պուքրէշ)

Անթօն Ալալ (Ֆօքշան, Հայ):

Երկրորդ հանգրուանին վրայ մրցումը տեղի ունեցաւ Կիրակի 30 Օգոստ. Մրցորդները կտրեցին Ֆօքշան-Եաշ ճամբան (227 քիլոմէթր): Միեւնոյն ատեն Եաշ հասան 9 մրցորդներ՝ որոնցմէ 5ը ռումէն, 1ը գերման, 2ը եուկօսլաւ, 1ը լեհ: Ասոնք կտրած էին նոյն հեռաւորութիւնը 9 ժամ 29 վայրկեանէն: Ասոնցմէ, ետք միեւնոյն ատեն հասան 14 մրցորդներ, որոնցմէ մէկը Գրիգոր Միքայէլեան, հեռաւորութիւնը կտրելով 9 ժամ 29 վայրկեան 5 երկվայրկեանէն: Մրցման գիմացած 50 մրցորդներու շարքին մէջ Երուանդ Նորհատեան 49րդ հանգիստացաւ հասնելով 10 ժամ 40 վայրկեան 10 երկվայրկեանէն:

«ԱԶԴԱՐԱՐ»Ի ԽՄԲԱԳԻՐԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԷ ԽԱԲԵԼ

Բովի մարզական գրութիւնը, ինչպէս ցոյց տուած ենք, քաղուած է Պուքրէշի «Արագ» թերթէն, որուն նախորդ օր ստացուած վերջին երեք թիւերուն մէջ, յաջորդաբար տեղեկութիւններ կը տրուէր յիշեալ հեծելանիւի մրցումի մասին: Ամփոփ կերպով տրուած այս մասը, քաղած էինք առաւելապէս յիշեալ թերթի վերջին թիւէն, բայց տեղի անձկութեան պատճառաւ, կարելի չէր եղած եւ բէկ տալ:

Ահա «Արագ» թերթի այս երեք թիւերէն քաղուած մարզական գրութիւնն է որ «Ազդարար»ի խմբագիրը, իր բայացատուկ «ճկուն»ութեամբ, «Պուքրէշէն կը հաղորդեն» վերտառութեամբ կը հրատարակէ, այսպէս իր ընթերցողներուն այնպէս ցոյց տալով թէ Պուքրէշէն գրուած է իր թերթին, այսինքն պարզապէս խաբէութիւն մը կը գործէ հանդէպ իր ընթերցողներուն: Բայց Մանուկի այս կարգի խաբէութիւնները պարզապէս «հանապազօրեայ մաղթանք»ներ դարձած են իրեն համար, և այսպիսի ընթացք մը այնքան ալ խոտոր չէ, կարծես, օրուան «Ապօրէն Կրօն. Ժողով»ի մը վարձկան օսկանի խմբագրին համար:

Եւ խորհիլ որ, պարկեշտութենէ ճառող և կամ ուրիշներու «պարկեշտութեան հրաւէր» կարդալու յանդգնող այս մարդն է որ, իր այս ընթացքով անգամ մը եւս կը հաստատէ թէ, որքան հեռու է «լրագրական պարկեշտութենէ» իսկ, որով անցեալ տարի «Ապարասցած» էր, վարկաբեկել ջանալով իր պաշտօնակիցները, հոգ չէ թէ չար ղուգադիպութեամբ մը, նոյն օրն խիզճանցանքի վրայ» բռնուած էր, (Տես «Ազդարար» 23 Յուն. 935) ճիշդ վերի ձեւով իբր իրեն սեփական գրութիւն ցոյց տալով «Ապաւդայ» թերթի մէջ երեւցած հայ գիտուն Պ. Ալիքսանեանի բանախօսութեան մասին հրատարակութիւնը:

Խ. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՅԵՐԷՆ ... ԱՅԼ ԱԶԳԵՐՈՒ ԴՊՐՈՑՆԵՐՈՒՆ Մ...

Խ. Հայաստանի մէջ հայերէ... պետական լեզու ըլլալով, ... ազգութիւնները՝ Ռուսերը, ... քերը, Քիւրտերը, Ասորիները ... իրենց դպրոցներուն մէջ գաւա... ղութիւնները իրենց մայրենի ... ուով ընկալով հանդերձ, պարտ... են հոն հայերէնը իբրեւ պետակ... լեզու սորվեցնել:

Երեւանի Թրքական ուսում... նոցի հայերէնի քննութեան ... հակիրճ նկարագրութիւնը ... «Խորհրդային Դպրոց» հետեւ... կը գրէ.—

Երեւանի համալսարանակ... ղամասում գիւղատնտեսակ... պոլիտեխնիկական ինստիտու... չարքում բարձրանում է նաեւ ... քական մանկավարժական ... կումի (ուսուցչանոց) մեծ չէնք...

Գնում ենք լսելու Յրդ ... Հայոց լեզուի դասը: Դասա... Պ. Զաքել Քոլանճեանը:

Այժմ ընթերցանութեան ... է: Կարդում են մի ... պատմում բովանդակութիւնը ... բեր դէմքերով, բացատրում ... բառերը, քերականօրէն վեր... պարզ նախադասութիւնները ... բաւականին ծանօթ են նաեւ ... լովութեան, բառակազմութեան ... վարժ պատասխաններ են ... Աշտարակի շրջանի Թաքիա... ղացի Ջաֆար Նագիէվը և Ա... կովցի Սայաֆ Ռուբուֆովը ... բոլորովին հայերէն խօսել ... մացել, այժմ ազատ պատմ... իրենց կարդացածը: Ստեփ... ցի Սաուբ Կասումովը վարժ ... ղում, խօսում ու գրում է ... րէն:

Սակայն դեռ եւս կաղում ... ոգանութեամբ ընթերցումը ... արտասանութիւնն այն հնչ... րի, որոնք բացակայում են ... լեզուի մէջ (ծ. ձ. ց. և ն.): ... է դժուար է խոստովանում ... 2րդ տարւոյ ուսանողից, ... հրաժեշտ է հէնց սկզբից ... ուի հիմքը լաւ դնել:

— Խուճա հաֆիզ, —... մեր Թուրք ընկերին տեխ... միջանցքում:

— Ցտեսութիւն, — ... նում են նրանք մեզ և ... մինչեւ դուռը:

ՀԱՅԵՐԸ ԱՐԺԱՆԹԻՆ...

Հացկերոյթի մը առթի... Պուէնոս-Այրէսի Հայերը ... ի պատիւ տեղւոյն եկեղեց... բերար Պ. Հրանդ Նի... խօսք առած է նաեւ Ար... Ոճրագատ Ատեանի ակ... կայացուցիչներէն Տօքթ... Կօյէնա, որ խանդավառ... ի վեր հանելով հայ ազգին ... անցեալը, կ'ողջունէ Պուէն... բէսի հայ գաղութը, և ... ցաւ Հայ ազգը.

Արդարութիւնն ու ... կը պահանջէ, կ'ըսէ բան... հայը նորէն ըլլայ այն ինչ... Որպէս խաղաղութեան իր... պետներ, փառաւոր անցեալ... բուստ ու ճոխ մշակոյթ... ազգ մը:

Արդար հպարտութեամբ ... ըսել, կը շարունակէ բան... տասնեակ տարիներու ... գործերուս ընթացքին, հայ մը ... տապարտած չեմ:

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ

— ԹԻՒ 115 —

ՐԷՇԱՏ ՆՈՒՐԻ

ԻՐԻԿՈՒԱՆ ԱՐԵՒԸ

Թարգմ. Գ. ՀՐԱՆՏ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

— 24 —

— Ինչո՞ւ այսքան վաղանցուկ կ'ըլլան աղուոր գիշերները, քեռայր:

— ...

— Երբեք չպիտի մոռնամ այս գիշերը...

— Ժիւլիտէ, դուն տակաւին ի՛նչ գեղեցիկ օրեր ու գիշերներ պիտի տեսնես...:

— Արդեօ՞ք:

— Եւ թէ քու յուսացածէդ շատ աւելի կանուխ: Ասկէ ետքը անձամբ պիտի զբաղիմ Պիւրհան պէյի խնդրով, պիտի գրեմ խօսեցեալիդ և տեղեկութիւններ պիտի ուզեմ իր գործերուն մասին: Չէ՞ որ քեռայրդ և միեւնոյն ժամանակ խընամակալդ եմ, հետեւաբար իմ պարտականութիւնս է այդ...: Ձեռքէս եկածը պիտի ընեմ որպէսզի ժամ առաջ կարգադրէ իր գործերը...: Տակաւին Բէչթա՞ կը գտնուի Պիւրհան պէյը:

Ժիւլիտէ պզտիկ վարանումով մը պատասխանեց.

— Պաշտօնը Բէչթա է նորէն, բայց ինք ներկայիս Պոլիս կը գըտնուի, երկու ամիս արձակուրդ առեր է...:

— Ուրեմն հիմա Պոլի՞ս կը գըտնուի Պիւրհան պէյ:

— Այո՛... քանի մը օր առաջ նամակ ստացայ:

— Քեզի մեծապէս ուրախացնելիք բան մ՚ կը խորհիմ, Ժիւլիտէ: Խիստ մօտ ատենէն պիտի տեսնես Պիւրհան պէյը:

— Ի՞նչպէս կ'ըլլայ:

— Պիւրհան պէյ երկու ամսուան արձակուրդ առեր է, չէ՞, ես ալ քեզի և Շիւքրան մօրաքրոջդ երկու ամիս արձակուրդ պիտի տամ: Այս շաբթուան ընթացքին Պոլիս պիտի երթաք...:

Ժիւլիտէ չէր հաւատար խօսքերուս և.

— Կը կատակէք, քեռայր, կ'ըսէր:

— Կարելի՞ է միթէ քեզի յուսախաբութեան մատնելու ատրճան կատակել, Ժիւլիտէ, մօրաքոյրդ ալ շատ կարօտցած է Պոլիսը: Մ...ս հանդիպելիք առաջին շոգենաւով պիտի մեկնիք...: Այլեւս հասկցար անշուշտ որ, Ժիւլիտէ, քեռայրդ կարծածիդ չափ գէշ մարդ մը չէ...:

— ...

— Կարելի չէ որ բախտաւոր արարած մը ըլլաս այս կղզիին մէջ: Երկու ամիս պարտէզ, զբօսարճացիր Պոլսոյ մէջ, այդ ընթացքին նշանածդ ալ կը տեսնես և դէպի Սեպտեմբերի վերջերը հոս կը վերադառնաս ուրախ սրտով: Ձմեռն ալ կը ջանամ սրտնեղութեան չմատնել քեզ: Թող որ այս ձմեռ վերջինը կ'ըլլայ որ պիտի անցնես քեռայրիդ ու մօրաքրոջդ մօտ: Կը տեսնե՞ս որ ոչինչ կայ տխրելու...:

Ժիւլիտէ յուզումնախառն ուրախութեան մատնուած էր: Գլուխը կամաց մը ուսիս դրաւ.

— Երբեմն քեռայրս ինծի խօսած ատեն քեռայրէ մը աւելի գորովագութ և հետաքրքիր մեծ քրոջ մը կը նմանի, ըսաւ:

— Անշուշտ Պիւրհան պէյի հետ ամուսնութենէդ յետոյ մեզ բոլորովին չես մոռնար: Ատա չենք պահանջեր Ժիւլիտէ, ամէն ամառ մեզի հիւր կուգաս...:

Կառքը գիւղաքաղաքէն դուրս այգիներու նեղ ճամբան մտած էր: Ծառերու այս ստուերներուն տակ գիշերը տակաւին կը շարունակէր տիրապետել: Ուսիս վրայ կրթնած աղջկանս յ-գնած գլուխը չոյելով յարեցի.

— Ցոզնութենէդ դէմքիդ վրայ կաթիլ մը արիւն իսկ չմնաց, Ժիւլիտէ, օ՛ն, ինչպէս որ տասը տարի առաջ կ'ընէիր Զամլըճա, այս գիշեր ալ քեռայրիդ, կամ ինչպէս որ քիչ առաջ կոչեցիր, քու գորովագութ և հետաքրքիր մեծ քրոջդ ուսերուն վրայ քնացիր քիչ մը...

ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

— 1 —

— Կիրակիէ կիրակի՝ ութը... կիրակի մը եւս տասնըհինգ, երկու շաբթի տասնըվեց, այսօր ալ ... շաբթի՝ տասնըեօթը..., ճիշդ ... նըեօթը օր է որ հանըմները գացած են:

Գործակատար Հալիմ ... այս հաշիւը գիս կատարեալ ... անուռի մը նման չփոթ... մատնեց: Ուրեմն տասնըեօ՞թ ... է եղեր անոնց Պոլիս ... Մինչդեռ ինծի ամիսներու ... ներու չափ երկար կը թուէր ... երկու շաբթուան ընթացքին ... կու կարճ ճամբորդութիւն ... րած էի: Նախ Պայընըր ... երկու օր հիւր եղած էի ... էֆ.ի այգին և յետոյ ... գործեր պատրուակելով ... Հոդոս անցած էի: Տակաւին ... ռասուն օրէ աւելի ժամանակ ... Շիւքրանի և աղջկանս վեր... ձին:

(Շար.)

ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ ԽԻՍՏ ՄՕՏ ԱՏԵՆԷՆ ԼՈՆՏՈՆ Կ'ԵՐԹԱՅ

Լոնտոնի բատիօն առջի գիշեր հաղորդած է թէ Թուրքիոյ վարչապետ զօր. Ըսմէթ Ինէօնիւի Լոնտոն այցելութիւնը ի՛ս ականանալու վրայ է: Գոհունակութեամբ ընդունուած է Թուրքիոյ կողմէ, Անգլիոյ վեհ. Թագաւորին հրաւէրը և վարչապետը խիստ մօտերս Լոնտոն պիտի մեկնի:

ԱՀԱՒՈՐ ՈՒՐԱԿԱՆ ԵՒ ՋՐՀԵՂԵՂ ԻԶՄԻՐԻ ՄԷՋ

ԿԱՐԵՒՈՐ ՎՆԱՍՆԵՐ

Իզմիրի մէջ, առջի գիշեր ահաւոր ուրական մը ծագած է ժամը 21,5ին: Ինչ որ, ճշմարիտ իրարանցում մը առաջ բերած է միջազգային ցուցահանդէսին մխիթնաւոր այցելուներուն մէջ:

Ամէն ուք մէկ կողմ կը վազէր: Փոթորիկին հետ տեղացող սաստիկ կարկուտը, ծայր աստիճանին հասցուցած է ժողովրդային յուզումը:

Սիրքին անասունները ջուրերու մէջ ողողուած են և սկսած են աւելոր կանչեր արձակել, ահաբեկելով հանդիսատեսները և մանաւանդ կիները: Ցուցահանդէսին հասարակութիւնը ապաստանած է տաղաւարներուն մէջ:

Ջրհեղեղը սկսած պահուն, Իսթանպուլի քաղաքապետական թատերախումբը, բացօթեայ «Լիւքիւս Այաթ»ը կը ներկայացնէր: Հանդիսատեսները անմիջապէս խուժած են թատերաբեմին վրայ, որ չի տոկալով ծանրութեան կքած է:

Կարկուտը, որ ընկոյզի մեծութիւն ունէր, անընհատ տեղացած է քան վայրկեան, վնասելով բոլոր տաղաւարները:

Քաղաքապետութիւնը քաղաքին բոլոր օթօպիւսները տրամադրած է ցուցահանդէսի բնակչութեան, զայն փոխադրելու համար. Քաղաքին մէջ երկու տեղ կայծակ ինկած է:

Քէմէրի ջուրերը յորդած են ողողելով Քօրտէլիօ և Ուփուն-փակ. Թաղամասերը: Հեռաձայնին թելերը քանդուած են: Շրջակայ այգիները կարեւոր վնասներ կրած են, վնասը բաւական մեծ է:

** Վերջին օրերու տաքերէն յետոյ, երէկ առաւօտուն ժամը 4ին կարկտախառն տեղատարափ մը տեղաց Իսթանպուլի մէջ և տեւեց աւելի քան ժամ մը: Մթնոլորտը խիստ ելեքտրականացած էր որոտումին կ'ընկերանային անթիւ փայլակները:

ԱՂՋԻԿ ՄԸ ԽԵՂԴՈՒԱԾ

Երէկի տեղատարափին հետեւանքով, խուժող հեղեղներէն Քասըմփաշայի առուակը յորդեցաւ և շրջակայ թաղամասերու տուներուն առաջնորդ յարկերը և խանութները ջուրով ողողուեցան: Բազմաթիւ բնակիչներ ստիպուած են բարձունքներու վրայ գտնուող իրենց դրացիներու տուները ապաստանիլ:

Հրշէջ գունդը ողողուած վայրերը հասնելով սկսած է պարպել տուները խուժած ջուրերը:

Անկէ զատ, Հաճի Հիւսրէվ թաղամասին մէջ բնակող մուրացիկ Կօյր Կիւլսիւմ, 14 տարեկան իր աղջիկան Զէհրայր հետ առաւօտուն ելած է, առուակին վրայի կամուրջէն անցած պահուն, աղջիկան ոտքը սահած և առուակին մէջ իյնալով խեղդուած է:

Խեղճին դիակը կարելի չէ եղած գտնել. ջուրերը ծով քշած ըլլալուն: Անկէ զատ ոստիկանները դիտեցին նաեւ մարդ մը, զոր առուակին ջուրերը նմանապէս քշած տարած են:

ՀԱՑԸ ԱԺԱՆՑԱՒ

Քաղաքապետ. յանձնաժողովը, նկատի առնելով ալիւրի գիներու անկումը, նոր զեղչ մը կատարեց հացի գինին վրայ:

Այսպէս, առաջին կարգի հացը 10 փարա զեղչով 10 ղրշ. 30 փարայի պիտի ծախուի, իսկ երկրորդը 10 ղրշ. 10 փարայի:

Ֆրանճէլան 20 փարա զեղչով … ղրշ.ի պիտի ծախուի:

ՄԱՀ ՆԻՔԻԹԱ ՊԱԼԻԷՖԻ

Իրիկնաթերթի մը գրածին համաձայն, Նիւ Եորքէն Սեպտ. 4 թուականով հաղորդուած լուր մը կը գուժէ հայազգի նշանաւոր բեմադրիչ և իր «Զղջիկ» խաղով աշխարհահռչակ դարձած Նիքիթա Պալիէֆի (հայ անունով՝ Մկրտիչ Սաստուրեան-Պալեան) մահը, որ տեղի ունեցած է երկարատեւ հիւանդութենէ մը յետոյ:

Ծնած ըլլալով 1874ին Ռուսիոյ Ռոստովա Տօնի քաղաքին մէջ (Նոր Նախիջեւան) կը մեռնի 60 տարեկան հասակին մէջ:

Պալիէֆի մահով վերջ կը գտնէ կեանքը հայ արժէքաւոր արուեստագէտի մը, որուն դէմքը միշտ կը խնդար լուսաշող ժպիտով, որ չուտով կը փոխանցուէր իր ունկնդիրները կամ հանդիսատեսը:

Իր կեանքն ու գործը կուտանք մեր վաղուան թիւով, իր իսկ կողմէ պատմուած:

ԻԶՄԻՐԻ շրջանի ճէլլատ լճին ցամքեցումի աշխատութիւնները կը շարունակուին: Այսպէս վերջացած է շինութիւնը 90 քիլօմէթր երկարութեամբ ջրմուղի մը, որ լիճին ջուրը ծով կը թափէ, լճին մակարդակը 2 սանդիմէթր իջեցնելով 24 ժամուայ մէջ: Անկէ զատ. գիւղերու միջեւ հաղորդակցութիւնները դիւրացնելու համար ջրմուղի վրայ 11 պէթօնէ կամուրջներ շինուած են: Շնորհիւ այս լճին ցամքեցումին, շրջակայ բազմաթիւ գիւղերը մալարիայի հիւանդութենէն պիտի փրկուին:

ԻՏԱԼԱՑԻ ուսանողներու խումբ մը երէկ քաղաքս հասաւ: Երկրորդ խումբ մը ամսոյս 15ին պիտի հասնի:

ԹԷՐՔՕՍԻ ջուրին առատացման աշխատութիւնները երկու տարիէն վերջ պիտի գտնեն: Այն ատեն Թէրքօսի ջուրը լիուլի պիտի բաւէ քաղաքին պահանջներուն:

ԵԷՇԻԼՔԷՕՅԻ բնակիչները խանդավառ ցոյցեր կատարած են Էտուըրտ Ը.ի, երբ արքայական կառախումբը կ'անցնէր: Թագաւորը խիստ զգածուած այս ցոյցէն, հրամայած է կառախումբին կանգ առնել, և պատուհանը ելլելով ժողովուրդը ողջունած է: Կառախումբը մեկնած պահուն ժողովուրդը անգլ. գրութեամբ «հիփ, հիփ, հուրրա» աղաղակելով երկար ծափահարած է Մեծ Հիւրը:

ԱՆԳԼԻԱՑԻ, ֆրանսացի և պելժ 740 զբօսաշրջիկներ նախընթաց օր այցելեցին քաղաքս:

ՃԱՄԲՈՒ տուրք չվճարողները Սեպտ. 15էն սկսեալ ճամբաներու շինութեան մէջ պիտի աշխատցուին:

ՊԻՒՅԻՒՔՏԷՐԷԻ խաղ. վարժարանը փակուած է, պիւտճէի անձկութեան պատճառաւ: Պետական նախակրթարան մը պիտի բացուի այդ շէնքին մէջ:

ՃԱՓՈՆԻ դեսպան Թօկուքօվա երէկ արձակուրդով իր երկիրը դարձաւ:

ՓՈՔՐԱՄԱՍՆՈՒԹԵԱՆՑ դպրոցներուն ղրկուած է շրջաբերական մը, ուր կ'ըսուի թէ պէտք չէ գործածել կարգ մը դասագիրքեր եւ քարտէսներ, որ սխալ տեղեկութիւններ կը հաղորդեն Թուրքիոյ մասին: Շրջաբերականը կ'ըսէ թէ Թուրքիոյ դէմ գրուած գիրքերը և գրքոյկները ոչ միայն տղոց ձեռքը այլ եւ գրադարաններու մէջ իսկ գտնուելու չեն:

ՍՏՈՐԵՐԿՐԵԱՅ հանրակառքերու վայրերը կը ճշդէ քաղաքապետութիւնը, Իսթանպուլի յատակագծին շինութեան առթիւ: Այս մասին երկու ծրագիր կայ,— Իսթանպուլի և Պէյօղլուի միջեւ կամ Իսթանպուլի և Պէյօղլուի մէջ առանձին փապուղիներ շինել:

ՊՈՒՄԻ այցը կ'իրականանա՞յ

Անկէ առաջ Իզմիրի «Եէնի Ասըր» թերթէ առնելով արձագանգ եղած էինք լուրի մը, որու համաձայն Ֆրանսայի վարչապետ Պլում, արտաքին նախարար Տէլպօ և Էռիօ աչնան նախ Պելկրատ, յետոյ Անգարա պիտի այցելեն:

«Ճումհուրիյէթ» սակայն աղբիւրէ կ'իմանայ որ ճիշդ է այս լուրը:

Ֆրանսայի պետական վարիչները Հոկտ. 15ին Փարիզէ մեկնելով Պելկրատ պիտի երթան և յետոյ Իսթանպուլ պիտի գան:

Այս առթիւ «Նորմանտի» հսկայ անդրատլանտեանն ալ Իսթանպուլի նաւահանգիստը պիտի գայ:

Ֆրանս. դեսպան Փօնսօ նաւուն մէջ մեծ հացկերոյթ մը պիտի սարքէ ի պատիւ հիւրերուն և թուրք ատագանիին:

Ալեքսանտրիա չէ արձակուած

ՓԱՐԻԶ 8.— Գաղութային նախարարը անգամ մը եւս կը հերքէ այն զրոյցը որ Ալեքսանտրեթ ազատ արձակուած է ֆրանս. կառավարութեան կողմէ:

Փոքր համաձայնութեան խորհրդաժողովը

ՓՐԱԿԱ 8.— Փոքր համաձայնութեան պետութեանց արտաքին նախարարներուն խորհրդաժողովը պիտի բացուի ամսոյս 12ին Պրաթիսլավայի (Չէխօսլովաքիա) մէջ և պիտի վերջանայ 14ին:

Լեհ սպարապետը Իտալիոյ մէջ

ԶՕՐԱՎԱՐԸ Կ'ԸՆԴՈՒՆՈՒԻ ՄՈՒՍՕԼԻՆԻԷ

ՎԵՆԵՏԻԿ 8.— Զօր. Րից-Սմիկլի և հետեւորդները Վենետիկ հասան երէկ կէսօրէ յետոյ: Զօրավարը այսօր կ'ընդունուի Մուսօլինիի կողմէ Ճէնովայի մէջ: Քանի մը օր պիտի հանգստանայ Մօնթէ Քաթենի մէջ և Վարշաւա պիտի դառնայ ուրբաթ կամ շաբաթ:

ՅԱՏԿԱՆՇԱԿԱՆ ԱՅՑ ՄԸ

ՓԱՐԻԶ 8.— Լեհ, սպարապետին Վենետիկ այցը մեկնաբանող ֆրանս. մամուլը, կապ մը կը գտնէ անոր և Ազգաժողովի ընդհ. քարտուղար Ավընօլի Հռոմ այցելութեան միջեւ և կ'ըսէ թէ այս երկու իրողութիւնները ցոյց կուտան Իտալիոյ վերադարձը դէպի Ազգաժողով:

Կ'ենթադրուի որ, պատերազմ. նախարարութեան խորհրդական զօր. Պէօթրօչի փափաք յայտնած է Վենետիկ երթալ, հանդիպելու համար լեհ զօրավարին:

Դեռ յայտնի չէ այս տեսակցութեանց կարեւորութիւնը բայց դժուար չէ գուշակել անոնց նշանակութիւնը երբ զօր. Սմիկլի Փարիզէ ուղղակի կը հասնի Իտալիա:

ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ ՅԱՆՁՆԱՌՈՒԹԻՒՆԸ

ՓԱՐԻԶ 7.— Դանցիկին գիշերուայ նիստին, արտաքին նախարար Տէլպօ արտաքին կացութեան մասին տուած բացատրութեանց միջոցին ըսած է թէ երկու երկիրներու միջեւ ձգտումը կատարելապէս փարատած է. Զօր. Րից-Սմիկլիի այն յայտարարութեան վրայ թէ Լեհաստան մէկ կողմ թողած է լեհ և չեխ սահմանագլխին վրայ ամրութիւն շինելու ծրագիրը:

Միւս կողմէ, իրաւասութիւն տրուած է Մ. Վիօնի նշանագրելու այն դաշնագիրը, որ վերջ կուտայ Ֆրանսայի արեւելեան պետութեանց վրայ հոգատարութեանց:

Անգլիոյ թագաւորին դէմ մահափորձ կատարողը կը դատուի

ԼՈՆՏՈՆ 8.— Այսօր պիտի սկսի դատը Անտրիու Մաք Մահօնի որ ձերբակալուած էր Յուլիս 16ին Հայտ Փարքին մէջ այն ամբաստանութեամբ թէ վրան կը կրէր ատրճանակ մը, նպատակ ունենալով վտանգել ուրիշի մը կեանքն ու ինչքը և այդ ատրճանակը ցուցադրած է Ն. Վ. Էտուըրտ թագաւորին մօտ վրդովելու համար հանրային անդորրութիւնը և ահաբեկելու Ն. Վեհափառութիւնը:

Թրոցքի Սպանիա կը հրաւիրուի

Անգլ. թերթերը կը գրեն որ, Սպանիոյ Պարչէլօն քաղաքին համայնավար կուսակցութիւնը յայտարարութիւն մը հրատարակած է ի մասին Թրոցքիի, որ այժմ հսկողութեան ներքեւ կը գտնուի Նորվեկիոյ մէջ և Դեկտեմբերի վերջերը դուրս պիտի հանուի երկրէն:

Այս յայտարարութիւնը, որ Թրոցքին պաշտպանելու բնոյթը ունի, կը պահանջէ որ Նախկին սովետ ղեկավարը Սպանիա հրաւիրուի և Քաթալոնիոյ մէջ բնակութեան արտօնութիւն տրուի անոր:

Աւանդական ճեղ պարահանդէս

Ի ՆՊԱՍՏ ԳԸՆԱԼԸԻ

Ներսէսեան ազգ. վարժարանին

Տեղի կ'ունենայ 12 Սեպտ. 1936 Շաբաթ գիշեր, ժամը 10էն մինչեւ լոյս, Պ. Ց. Քանթարեանի բարեհաճ արտօնութեամբ տրամադրուած «Զանգայա» զբօսավայրին ընդարձակ և լուսաշող սրահներուն մէջ: Առաջնակարգ ճազ, ընտիր և ճոխ պիւֆէ, զօթիյեօն, գերաճաշակ յարդարում և պէսպէս անակնկալներ: Ծանօթ.— Շոգենաւը Կամուրջէն կը մեկնի ժամը 19,30 և 21ին:

ԲՕՂՈՔԱԿԱՆԱՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ինճիր Տիպի, Գումգափու
19ՐԴ ՏԱՐԻ

Վարժարանին 1936—1937 դըպրոցական տարեշրջանի արձանագրութիւնները՝ Սեպտեմբեր 2—15:

Իսկ Սեպտ. 30էն յետոյ տեղի ունենալիք դիմումները նկատի պիտի առնուին երբ կրթ. տնօրէնութեան կողմէ յանձնարարագիր բերուի:

Վարժարանին վերաբացումը և վերաքննութիւնները տեղի կ'ունենան Սեպտ. 16, Դշ. առտու, ուսուցչական նոր կազմով:

Մասնաւոր խնամք կը տարուի աշակերտաց բարոյականին և մաքրութեան:

ԷՍԱՅԵԱՆ ԱԶԳ. ԵՐԿՐՈՐԴԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

41 ՐԴ [1936 - 937] ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ

Էսայեան Ազգ. Աղջկանց Երկրորդական վարժարանը՝ իր բոլոր բաժիններով, կը վերաբացուի 15 Սեպտ. 936 Գ., առաւօտ, և նոյն օրն իսկ դասաւանդութիւնները կ'սկսին կանոնաւորութեամբ:

Արձանագրութիւնները կ'սկսին 31 Օգոս. 936, Բշ. առաւօտ, եւ կը շարունակուին, կիրակիէ զատ ամէն օր, ժամը 9—18. մինչեւ 14 Սեպտ. Բշ. երեկոյ: Հին աշակերտները՝ իրենց յետնեալ պարտքերը ամբողջութեամբ վճարելով՝ երկ ամենէն ուշը մինչեւ 7 Սեպտ. Բշ. երեկոյ չարձանագրուին, այլ եւս իրենց տեղերը պահելու մասին վարժարանը ոեւէ պատասխանատուութիւն չի կրեր ասանձնել:

Տա՛ս խմողուած դասարաններու համար վարժարանը սահմանած է փայլուն միջին ունեցող աշակերտաց նախապատուութիւն տալու:

Նորեկ աշակերտաց արձանագրութիւնները պիտի սկսին 7 Սեպտ. Բշ. առաւօտ: Նախապատուութիւն պիտի տրուի այն աշակերտաց՝ որոնք անցեալ տարի մերժուած եղին տեղույ չգոյութեան պատճառաւ:

Հին եւ նոր աշակերտաց պիտի ընկերանան անպատճառ իրենց ծնողները կամ պաշտպանները: Երրորդ անձերու միջամտութիւնը չընդունուիր:

Հին աշակերտները պէտք է ներկայեն ունենան իրենց անցեալ տարուան վկայագիրը. իսկ նորերը՝ իրենց նուփուսը (նոր տառերով), նազըր խմուկատիր, բժշկական եւ պատուաստի վկայագիրը՝, ինչպէս նաեւ 3 չափ լուսանկար:

Թաղ. Խորհրդոյ որոշմամբ՝ մանկապարտէզի համար, եթէ թէ նոր ճռի ոչ մէկ աշակերտ պիտի ընդունուի, եւ միւս բոլոր աշակերտաց թոշակներուն վրայ ալ՝ անխտիր փոքր յաւելումներ պիտի ըլլան՝ քաղաքին պիւտճէին արդի տագնապալից վիճակին պատճառաւ:

Վերաքննութիւնները տեղի կ'ունենան 15 Սեպտ.ին, վերաբացման օրն իսկ:

Վերաքննելի աշակերտք, եթէ առանց հարկեցուցիչ պատճառի, այդ օրը չներկայանան, կարգերնին պիտի կրկնեն:

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՊԷՇԳԷՃԵԱՆ ՄԱՅՐ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԳՈՒՄԳԱՓՈՒ

Արձանագրութիւնները կը կատարուին ամէն օր, բացի կիրակիէ, ժամը 9—12, և 13,30—16 հին աշակերտներ պէտք է արձանագրուած ըլլան մինչեւ 18 Սեպտ. ուրբաթ երեկոյ, հակառակ պարագային իրենց տեղ նորեր կ'առնուին:

Հին նոր աշակերտի արձանագրութեան համար պէտք է ներկայացնել 1. «Նուֆուս»ի թուղթ: 2. Ծաղկի պատուաստի և առողջութեան վկայագիր: 3. Երեք հատ լուսանկար: 4. 16 ղրշ.ի բուլ: Հին աշակերտները պէտք է միասին բերեն իրենց վիճակացոյցները և թոշակի ընկալագիրները:

Արձանագրութիւնները պիտի փակուին 30 Սեպտ. Դշ. երեկոյ, ու այս թուականէն վերջ դիմող աշակերտ մը պէտք է ներկայացնէ կրթական տնօրէնութենէն արտօնագիր մը:

Թոշակներու կարգադրութեան համար միջամտութիւն և կամ յանձնարարական չընդունուիր:

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Մանկապարտէզ, նախակրթարանի Ե. կարգ եւ միջնակարգ
"Լիսէ,,ի բաժինը երկսեռ

51րդ Տարեշրջան (1936-1937)

Արձանագրութիւնները՝ Սեպտ. 1 Գշ.—9 Դշ. կիրակիէն զատ ամէն օր, ժամը 9—12 եւ 14—17:

Վերաքննութիւններն ու մուտ քննութիւնները Սեպտ. 10—12: Մուտքի տոմսերը պիտի յանձնուին Սեպտ. 19ին, հին և նոր բոլոր աշակերտներուն: Դասերը՝ Սեպտ. 22ին, Գշ. օր:

Արձանագրութեան համար դիմող աշակերտներուն պէտք է ընկերանան իրենց պատասխանատու պաշտպանները:

Նորեկ աշակերտ ու աշակերտուհիները պարտաւոր են ներկայացնել անձնագիր, Կրթական Տնօրէնութենէն վաւերացեալ եկած վարժարանի հաստատագիր, բժշկական և պատուաստի վկայագիր:

Մանկապարտէզի արձանագրութիւնները՝ Սեպտ. 1-19 Շբ.

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ԿԷՏԻԿ ՓԱՇԱ ՉԱՐՇԸ ԳԱԲՈՒ — ՍԻՆԷ ԱԶԱԳ — ԿԷՏԻԿ ՓԱՇԱ ՉԱՐՇԸ ԳԱԲՈՒ

ԱՅՍՕՐՈՒԸՆԷ սկսեալ մինչեւ մէկ շաբաթ շարունակ

Երկու մեծ և սքանչելի ֆիլմ մէկ անգամէն

1.- Փէթէրսպուրկի գիշերները
2.- Գալիֆօրնիոյ աւազակները
3.- Ֆիֆի (զաւեշտ)

ԷՐՎԻԼ ԿՕԼՏ 0.08 մ. ածելիի շեղբերը գիտականօրէն ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ԵՆ

ԳԱՆՁԱՆԱԿԸ ՅԵՆԱՐԱՆ ՄԸՆ Է

ԻՇ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԷՆ գանձանակ մը առէք

Գալ տարի այսօր՝ գիզուած շատ մը դրամներ պիտի ունենաք։

ԳՐԻԳՈՐ ԻԶՄԻՏԼԵԱՆ
ԴԵՐՁԱԿ

Փարիզէն վերադարձած ըլլալով, կը ծանուցանէ իր յարգելի յաճախորդներուն թէ՝ յետ այսու այրերու ամէն տեսակ հագուստներ և վերարկուներ, ինչպէս նաև կիներու յատուկ թայեէօռ և քլասիք մանթօներ պիտի պատրաստուին իր աշխատանոցին մէջ, փարիզեան ամենավերջին նորաձեւութեամբ։

ՀԱՍՑԷ.— Քարաքէօյ, Թիւնէլի կից, Մէրթէպանի փողոց, Հուլուսի պէյ խան, Թիւ 1—2, Հեռաձայն՝ 41098։

Հրապարակ ելաւ

ՆՈՐ ՅՈՅՍ Շաբաթերթին
72ՐԴ ԹԻՒԸ

ՃՈԽ ԵՒ ԱՅԼԱԶԱՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՄԲ

Փնտռեցէք ամէն կողմ

ՀԱԼՔ ՕՓԷՐԷԹԻ ԽՈՒՄԲԸ

Այսօր, գիշերը ժամը 21.45ին

ԹԱՔՍԻՄԻ ՊԱՐՏԷԶԻՆ ՄԷՋ

Թաքլա Գուշու

Մեծ օփէրէթը

Ամէն շաբաթ կը փոխուին օփէրէթները

Նախապէս ճշդել տուէք ձեր սեղանները

ՖՐԱԹԷԼԼԻ ՍԲԷՐՔՕ
FRATELLI SPERCO

Կալաթա, մաքսատան դէմը՝ Խիւտավէնտիկեար խան, Թէլէֆօն 44792։

«Հոլանտական Շոգենաւային Ընկ.»

ԱՄՍԹԷՐՏԱՄ

Մրտածման սպասարկութիւն

Մօտաւոր մեկնում դէպի Անվէրս, Ռօթէրտամ, Ամսթէրտամ, Համպուրկ։

Ganymedes այժմ Պոլսոյ մէջ

Hercules բեռ կ'առնէ Սեպ. 13—19

Deucalion բեռ կ'առնէ Սեպ. 7—12

Գետերու վրայ մասնաւոր շոգենաւային սպասարկութիւն. Հռենոսի և Մայնի բոլոր նաւահանգիստները։

Ներածման սպասարկութիւն Ամսթէրտամէն կ'սպասուին

Hercules Այժմ Պոլսոյ մէջ

Deucalion Սեպտ 7ին

riton Սեպտ. 18ին

Ամսթէրտամէն մօտալուտ մեկնում

Nippon Yusen Kaisha Tokyo
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Ուղղակի սպասարկութիւն Եօքօհամայի, Քօպի, Տէյրէնի, Ջինկթաոյի, Շանկհայի, Հոնկ-Քոնկի, Ինկապուրի, Գոլոմպոյի, Սուէզի, Բօրթ Սայիտի, Պէյրութի և Պոլսոյ միջև։

Պիրէոն, Մարսիլիա, Պարչէլոնա, Վալէնսիա, Լիվրբուլ և Կըլասքօ։

Delagoa Maru Սեպտ. 18ին

Lima » Նոյ. 18ին

Compagnia Italiano Turismo

Իտալական Թուրիզմօ (CIT) նաւային ընկերութիւնը կը հայթայթէ երկաթուղիի, շոգենաւերու եւ օդանաւերու տոմսակներ աշխարհի բոլոր քաղաքներու համար։

Ձրի տեղեկութիւններ կը հայթայթէ, կ'ապահովէ պանդոկի սենեակներ և պակաժներու առաքումներով ապահովութիւնը կ'ստանձնէ։

Հարիւրին 50 զեղչ իտալական երկաթուղիներու վրայ։

Դիմել ՖՐԱԹԷԼԼԻ ՍՓԷՐՔՕ Կալաթա, Չինիլի Ռըխթըմ խան,

Ընկերութիւնը որ ՍԻԹ ընկերութեան ներկայացուցիչն է, Եւրոպայի բոլոր քաղաքներու համար կուտայ երկաթուղիի տոմսակներ և խառն տոմսակներ ծովային ցամաքային Պոլիս-Փարիզ և Պոլիս-Լոնտոն գիծերու համար։

100ին 50 ԶԵՂՉ
ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՏԻՒՄԱՅԻ
ԱՆԺ ԲԻԹՌԻ

Sahibi ve yazı işleri müdürü
HOREN CAMCİYAN

Basıldığı yer
ARTUN Basımevi: Galata Billur sokak No. 10

ՍԱԿԱՐԱՆ

8 Սեպտ. 1936

ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐ ԵՒ ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐ

1933 Երկանի ներքին փոխք.	95.50
1918 Ներքին փոխառութիւն	95.50
1933 փոխոթ. Իւնիթուրք Ա.	21.00
» » » Բ.	19.60
» » » Գ.	20.—
Անատոլու Երկաթուղի Ա.	43.30
» » Բ.	43.30
» » Գ.	45.35
Անատոլու Պօն	45.30
Անատոլու Բաժնեթուղթ	25.—
Սիման(Ասլան)	9.40
Թէրքօզ	12 75
Րէժի	1.70
Թէլէֆօն	8.25
Թրամվայ	20.25
Պօմօնթի	8.25
Մինօթըրի Իւնեօն	8.25
Պոլսոյ Քարափ	10.30
Մէրքէզ Պանքասի	68.—
Իշ Պանքասի	85 —
Քրէտի Ֆօնսիէ (1903)	102.—
» » (1911)	94.—
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ	
Պանքնօթ Սթերլին	635.—
Ամերիկեան (Տօլար)	126.—
Ֆրանս. Թղթադրամ	166.—
Իտալական »	196.—
Պելճիքական »	84.—
Յունական » (Տրախ.)	23.50
Զուիցերիական »	818.—
Պուլկարական » (Լէվա)	25.—
Հոլանտական » (Ֆլօրին)	84.—
Չեխօ Սլօվաք » (Քուրօն)	88.—
Աւստրիական »	23,—
Գերմանական » (Ռայխսմբք)	32.—
Ռումանական » (Լէյ)	16.—
Եուկօ Սլաւիա » (Տինար)	52.—
Թրքական ոսկի	975.—
Մէճիտիէ	—.—
Պանք Օթօման	843.—
ՉԷՔԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ	
Լոնտոն	636.—
Նիւ Եօրք (սէնթ)	79.99
Փարիզ	12 03
Հռոմ	10.13.25
Պրիւքսէլ	4.72.—
Զուիցերիա	2.43.70
Սօֆիա	63.75.20
Պերլին	1.96.708
ՀԵՌԱԳԻՐ	
Փարիզ (1 անգլ.) Ֆր.	75.73
Նիւ Եօրք (1 տոլար) »	1507

Սիրքէճի—Ֆլօրիա
ԵՐԹԵՒԵԿԻ
ԱՄԱՌՆԱՅԻՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

Մեկնում Սիրքէճիէն.—

6,35 7,35 8,30 9,40 10,30
12,05 13,20 14.30 15,40 16,20
17,10 17,50 18.— 18,40 19,20
20.— 21,10։

Վերադարձ՝ Ֆլօրիայէն.—

6,33 7,45 9.— 10,15 11,10
12,10 13,20 14,30 15,40 16.50
17,40 18,25 19,08 19,38 20,28
21,13։

ԱԲՈՒ ԼԱԼԱ ՄԱՀԱՐԻ

Հեղինակ՝ Ա. ԻՍԱՀԱԿԵԱՆ

Հրատ. «Մշակոյթ» գրատան

Գեղեցիկ տպագրութիւն

Գին 25 դրշ.

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ներկայ Սեպտ. ամսոյ ընթացքին, Հիւանդանոցիս մատրան մէջ Ս. Պատարագ և հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի հետեւեալ կարգաւ.—

Ա.— Ծնունդ Ս. Աստուածածնի տօնին օրը, •— Գօլթուքճի և համբերճի արհեստաւորներու ննջեցելոց համար, նաեւ Թէֆար Մինասեանի համար։ Նոյն օրը միայն պաշտօն փէրաճէճի արհեստաւորներու համար։

Բ.— Սեպտ. 8ի յաջորդող կիրակի օրը.— Նազենի Արսլանեանի համար։

Գ.— Սեպտ. 10ի մօտաւոր կիրակին, — Հիւանդանոցիս բարերարներէն Հրանտ Մերկերեանի հոգւոյն համար։

Դ.— Խաչվերացի տօնին օրը, — Տ. Խաչատուր Ա. քհնյ. Գաբրիէլեանի և Կէմլէքճի Խաչիկ Վարդանեանի համար։

Ե.— Խաչվերացի Մեռելոցին օրը.— Գափամաճի արհեստաւորաց և Զարչը գօլի գերձակ արհեստաւորաց ննջեցեալներուն համար։ Նոյն օրը միայն պաշտօն Անդրանիկ Սաբըմեանի համար։

Զ.— Ս. Գէորգայ տօնին օրը. — Սափրիչ Գէորգ Գրիգորեանի, Գէորգ Յակոբեանի և կնոջ Ամպէրի, Խօրօզլու Գէորգ Մինասեանի ննջեցելոց համար։ Նաեւ, Գէորգ Ստեփանեանի ծնողաց և գերդաստանի ննջեցելոց համար։

(Կնիք)

ԼՈՅՏ ԹՐԻԷՍԹԻՆՕ
LLYOD TRIESTINO

ՄԵԿՆՈՒՄ

ՍՓԱՐԹԻՎԱՆԹՕ

Դշ., 9 Սեպտ. ժամը 17ին դէպի Պուրկազ, Վառնա, Գոնսթանցա, Սուլինա, Կալաց, Իպրայիլ

ՄԷՐԱՆՕ

Դշ., 9 Սեպտ., ժամը 17ին դէպի Փիրէ, Նափօլի, Մարսիլիա, Ճենովա։

ՊՕԼՍԷՆԱ

Եշ., 10 Սեպտ. ժամը 17ին դէպի Պուրկազ. Վառնա, Գօսթանցա, Պաթում, Տրապիզոն, Սամսոն, Վառնա, Պուրկազ։

ՔԻՐԻՆԱԼ

ՈՒՐ., 11 Սեպտ., ժամը 9ին Ղալաթիոյ քարափէն դէպի Փիրէ, Պրինտիզի, Վէնէտիկ, Թրիէսթէ։

Աւելի մանրամասն տեղեկութիւններու համար դիմել Լոյտ Թրիէսթինոյի ընդհ. Գործակալութեան. Մէրքէզ. Ռըխթըմ խան, Կալաթա Թէլէֆօն 44877 8 9 և կամ Բերայի ճիւղը Կալաթա Սէրայ Թէլ. 44656։

Գործակալութիւնս հոլանտական շոգենաւային ընկերութեան միջոցաւ եւ կապ պահելով հոլանտական ընկերութեանց հետ պատրաստ է «Աշխարհի բոլոր նաւահանգիստներու» համար ապրանքներ ընդունիլ և փոխարէն ուղղակի քօնօսըման տալ։

« Մշակոյթ »
ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱՏՈՒՆ
Թ. ԱԶԱՏԵԱՆ

Կալաթա, Պիլլոր փողոց, Կիւլ խան, Թիւ 8-9

Գրատունս բազմապիսի և հագուագիւտ հրատարակութիւններու մթերքով մը ճոխացած, իրաւ մատչելի գիներով կը հայթայթէ ամէն կարգի հին ու նոր երկեր, պատմական, բանասիրական, գրական և այլ արժէքաւոր մատեաններ, թարգմանութիւններ, թերթերու և պարբերականներու կաբնոր հաւաքածոներ, տարեցոյցներ, գեղարուեստական ալպոմներ, ևլն.։

Հանրային մատենադարաններ (արտասահման) և անձնական գրադարան ունեցողներ այս պատեհութենէն օգտուելով կրնան իրենց պակասները ամբողջացնել։

Գրատունս կը ստանձնէ նաև տպագրական գործեր։

Գրատունս բաց է կէսօրէ յետոյ, ժամը 2—7։

ՓԱՐԻԶ,
ԼՈՒԾՈՂԱԿԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐԸ

Առողջ մնալու առաջին պայմանը՝ պնդութիւն չունենալն է։ Աղիքներու կանոնաւորաբար ամէն օր պարպումը արեան մէջի թոյները կը վանէ։

Գիտութեան ամենավերջին հրաշալիքը եղող «Փարիզ» բուսական դեղահատերը պատրաստուելէն ի վեր, աղային, մետաղային դեղահատերը և գարշահոտ իւղերը հրապարակէն քաշուեցան։

Խիթ չտալու և ձանձրոյթ չըլլալու համար, 10-80 տարեկաններ կը գործածեն։ Հարցուցէք ձեր բժիշկին, սիրով պիտի յանձնարարէ։ Ամէն ոք կը ճանչնայ. գործածողը այլեւս ուրիշ նիւթ չի գործածեր։

ՏՈՒՓԸ 15 ՂՐՈՒՇ է

Ամէն դեղարան կը գտնուի

Տ. ՏԱՆՏՕՐԻԱ

Ցուցարկաւորութեան կազմակերպիչ հաստատութիւն

Հիմնուած 1889ին

Պէյօղլու, Ասմալը Մէսճիտ թիւ 30

Հեռաձայն 41630

Ցուցարկաւորութեան ամէն գործ կը ստանձնենք. Մեր բունքները յաւագոյն և աժանագին են. 40 տարիէ ի վեր մեր աշխատանոցներուն մէջ կը պատրաստուին. Կը տրամադրենք դագաղներ. ծաղկեպսակներ. գագաղակիրներ, կը կատարենք ձեւակերպութիւններ. կը պատրաստենք հայկերը ու մահարձաններ։

Գիշերային սպասարկութիւն

Թէքքէ. Պալըք Չըբըոն փողոց Հեռաձայն 44031

Դագաղակիր օթօներ 3 սեկիէն սկսեալ։

ՄԻՇԵԼ ԶԷՎԱՔՕ

ԻԶԱՊՕ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

ԼԲ.

ՄԵՌԵԼԸ ԿԸ ՓԱԽՉԻ

Ցանկարծ իրենց սովորական գործողութիւնը սկըսան։ Կանաչ կոնակի տուած, կը զմեցին եռանկիւն մը, որուն իւրաքանչիւր գագաթը դաշոյն մը կար։ Անոնք սպասեցին այդ վիճակին մէջ, մինչ ճակատնէն քըրտինք կը հոսէր։

Բասավան կը դիտէր ասիկա առանց բան մը հասկընալու, միայն տարտամ զգացողութիւնը ունէր թէ մղձաւանջի մը մէջ կ'ապրէր և թէ շուտով պիտի վերըթափէր։

— Լսեցի՞ր, ըսաւ Պրիւսքայլ հեւացող ձայնով մը։

— Այո՛, պատասխանեց Պրանքայյօն սոսկումի հեւքի մը մէջ։ Բասավան ըսաւ։

— Մեռելի անունը, մեռած տղուն, հեւաց Պրակայլ։

Քանի մը վայրկեան, վերապրեցան երբեմնի սարսափն ու զարհուրանքը, անհաբեկումի անջնջելի տպաւորութիւնը։

Ինքզինքնին վերատեսան աթոռակներուն վրայ, մարմիննին և բերաննին կապուած։

Աչքերնուն առջեւ պատկերացաւ իրենց երիտասարդութեան գարշելի, անմոռանալի երազը, որ ի սպառ քանդակուած էր իրենց ուղեղին մէջ. տեսան այդ կեանքին զանազան փուլերը, մինչեւ ազատումի բոպէն, մինչեւ այն վայրկեանը, ուր մեռած տղան, որ մարմարեայ սեղանին վրայ տարածուած էր, ոտքի ելլելով կը կտրէր իրենց կապերը և զիրենք ազատ արձակելով, դուրս կը տանէր։

Այդ գարշելի զգացումին հետ մէկտեղ մեռելին անունը ևս քանդակուած էր ու տպաւորուած իրենց միտքին մէջ, կրանիթի նման։

Առաջին անգամ ըլլալով է որ կը լսէին այդ անունին արտասանուիլը, նոյն ողմական գոռումով, նոյն կենսալից, յուսատու և ուրախ ձայնով։

Կամաց կամաց այդ տպաւորութիւնը հալեցաւ, անհետացաւ։

Երեք մարդիկը ապշած ապետին առջեւ շարուեցան կարգով։

Կը դողդղային տակաւին և ճակատնին կը սըրբէին։

Եթէ դաշոյնը ձեռքը առնելով մորթէր անոնց երեքն ալ, անոնք երբեք չպիտի դիմադրէին։ Պրանքայյօն մրթմրթաց.

— Կը բաւէ որ Միջնաքաղաքի մարդը հոս՝ տեղ մը եղած չըլլայ...։

— Ասիկա ծանր է, ըսաւ Պրիւսքայլ։

— Չկայ, ըսաւ Պրակայլ. աշխարհի մէջ մէկ Բասավան միայն կայ։

Եւ ապշած ապետին ըսաւ.

— Դուք իրապէս Բասավա՞նն էք։ Բասավան լը Հարտի՞ն էք։

— Այո, անպիտան, ըսաւ ապետը ի՞նչ բան կասկած կը պատճառէ ձեզի։

Լռեցին, իրենց ուղեղին մէջէն զանգազ և ծանր մտածումներ անցան պահ մը։ Ու Պրանքայյօն երկչոտօրէն ըսաւ.

— Ուրեմն դուք չմեռա՞ք...։ Դուք մեռած չէի՞ք։ Այն ատեն դուք մեռած էիք։ Ու անհաւասիկ ողջ էք։ Դո՞ւք էք անիկա...։ Իրապէս դո՞ւք էք... չեմ...

— Դուն չես հասկնար, հը՞, ըսաւ ապետը։

— Ո՛չ, պատասխանեց պարզապէս Պրանքայյօն։

— Ես ալ, ըսաւ Բասավան։ Մեռնիլ եթէ բան մը կը հասկնամ կոր, ինչո՞ւ համար չէք սպաններ զիս։

— Մեռելները չեն սպաններ, ըսաւ Պրակայլ՝ խաչ հանեց։

Կրկին լռութիւնը ճնշեց խումբին վրայ։ Բասավան կը սարսռար։ Կը կարծէր թէ խենդերու հետ է գործը։ Անոնց փորձը, իրեն դէմ, անոնց յարձակումը դաշոյնը բարձրացնելնին. այս ամէնը խենդութեան նշան թուեցան իրեն։ Ու նոյն ատեն մտածում մը ունեցաւ թէ խենդերու մէջտեղ խարգելափակուած կը զգար թէ ինք ալ պիտի խենդենայ։

— Լաւագոյն է վերջին պայքար մը, մտածեց, լաւագոյն է մեռնիլ։

Պրիւսքայլ երկու քայլ առաւ դէպի առաջ, իր երկու ընկերներուն հետ ցած ձայնով խորհրդակցելէ վերջ։

(Շար.)